

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний технологічний університет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ХАРЧОВІЙ І
ПЕРЕРОБНІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ**

Обов'язкова навчальна дисципліна

Мова навчання – українська

Освітньо-професійна програма Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва

Код та найменування спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва

Шифр та найменування галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство

Ступінь вищої освіти бакалавр

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою університету

Одеса – 2022

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою економічної теорії та фінансово-економічної безпеки Одеського національного технологічного університету

РОЗРОБНИК (розробники): Вікторія ШИШЛЮК, доцент кафедри економічної теорії та фінансово-економічної безпеки, кандидат юридичних наук

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри економічної теорії та фінансово-економічної безпеки

Протокол від «14» червня 2022 р. № 8

В. о. завідувача кафедри /ПІДПИСАНО/ Юрій НЕУСТРОЄВ
(підпис) (прізвище та ініціали)

Розглянуто та схвалено методичною радою зі спеціальності 204 «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Протокол від «28» червня 2022 р. № 3.

Голова ради /ПІДПИСАНО/ Наталія ТКАЧЕНКО
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Гарант освітньої програми /ПІДПИСАНО/ Наталія ТКАЧЕНКО
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Розглянуто та схвалено Методичною радою університету
Протокол від «30» червня 2022 р. № 11

Секретар Методичної ради університету /ПІДПИСАНО/ Валерій МУРАХОВСЬКИЙ
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка.....	4
1.1	Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2	Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти.....	5
1.3	Міждисциплінарні зв'язки.....	6
1.4	Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС.....	6
2	Зміст дисципліни:.....	6
2.1	Програма змістових модулів.....	6
2.2	Перелік практичних робіт.....	7
2.3	Перелік лабораторних робіт.....	8
2.4	Перелік завдань до самостійної роботи.....	9
3	Критерії оцінювання результатів навчання.....	10
4	Інформаційне забезпечення.....	11

1. Пояснювальна записка

1.1 Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Підприємництво та інвестиційна діяльність в харчовій і переробній промисловості» є закріплення у студентів, які навчаються за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», основних теоретичних положень з організації підприємницької діяльності в Україні, отримання практичних навичок вирішення актуальних питань, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, з якими може зіткнутись підприємець у процесі здійснення підприємницької діяльності; ознайомлення з суттю та механізмом інвестування; формування теоретичної та методологічної бази, необхідної для досконалого володіння практикою використання інвестиційних інструментів для залучення інвестиції у галузь виробництва і переробки продукції тваринництва; вироблення вміння оцінювати та аналізувати інвестиційні портфелі та проекти, а також інвестиційну політику, що проводиться в країні в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва.

Дисципліна має за мету навчити студентів займатися цивілізованими бізнесом та підприємництвом.

Основне завдання вивчення навчальної дисципліни «Підприємництво та інвестиційна діяльність в харчовій та переробній промисловості» – ознайомити студентів з основами організації підприємницької діяльності, із сутністю та обґрунтуванням тих кроків, що їх повинен зробити майбутній підприємець при започаткуванні власної справи.

В результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

- основні етапи становлення та розвитку відносин бізнесу, його суть, ознаки, родові риси; суб'єктів бізнесу та їх інтереси, формули бізнесу та сфери їх використання;
- основні протиріччя в бізнесі, їх наслідки для економіки та шляхи вирішення;
- сутність та основні риси цивілізованого бізнесу;
- сутність економічних, юридичних і соціально-психологічних передумов формування в країні цивілізованого бізнесу;
- сутність підприємництва, його функції, принципи, моделі; форми і види підприємницької діяльності та їх характеристику;
- класифікацію суб'єктів підприємницької діяльності;
- соціально-економічну роль та значення підприємництва, особливо на сучасному етапі розвитку економіки України;
- основні організаційно-правові форми господарювання суб'єктів підприємництва та їх характеристику; порядок їх створення, управління, обсяг прав та відповідальності;
- зміст питань, які потрібно вирішити майбутньому підприємцю в процесі започаткування власної справи для ефективного ведення бізнесу в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва; порядок розробки комерційної ідеї та вибір виду діяльності; характеристику основних правил бізнесу;
- основні складові інфраструктури сучасного бізнесу, їх сутність та призначення;
- правила ведення цивілізованого бізнесу;
- загальні положення про державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності, її ліцензування, склад та зміст установчих документів;
- сутність та чинники виникнення ризику в підприємницькій діяльності та їх класифікацію;
- наявні фінансові та ресурсні обмеження при складанні раціонів для різних видів і статеві-вікових груп тварин та організації їх нормованої годівлі;
- механізм розрахунку величини підприємницького ризику та шляхи його зменшення тощо;

- базові знання економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва;
- принципи ефективного ведення господарської діяльності підприємства;
- принципи аналізу господарської діяльності підприємства, ведення первинного обліку матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати;
- інвестиційний процес на всіх його стадіях;
- теоретичну та методологічну базу інвестування;
- форми інвестування;
- методи обґрунтування доцільності інвестицій, які використовуються у світовій практиці;
- методи планування та прогнозування інвестиційної діяльності;
- методи фінансування інвестиційних проектів;
- способи реалізації інвестиційних проектів.

вміти:

- складати установчі документи для реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності, організувати спільну діяльність робочого колективу;
- здійснювати розробку та реєстрацію знаків для товарів і послуг;
- розробляти бренди товарних знаків;
- розробляти комерційну ідею та оцінювати її ефективність;
- ефективно вести господарську діяльність підприємства на основі застосування знань з відтворення та розведення сільськогосподарських тварин;
- застосовувати закони економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва;
- вибирати оптимальне місце розташування майбутнього підприємства;
- визначати величину капіталу, необхідного для початку підприємницької діяльності;
- розраховувати величину ризику в підприємницькій діяльності тощо;
- аналізувати ринок інвестицій та інвестиційних товарів;
- оцінювати інвестиційну політику, що проводиться в країні;
- оцінити фінансові інвестиції та інвестиційні портфелі;
- оцінити ефективність інвестиційного проекту в умовах невизначеності;
- обґрунтувати структуру джерел фінансування проекту;
- ефективно управляти технологічними процесами переробки продукції тваринництва;
- здійснювати первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Підприємництво та інвестиційна діяльність в харчовій і переробній промисловості» здобувач вищої освіти може отримати наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва](#) та [освітньо-професійній програмі «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» підготовки бакалаврів](#).

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зооінженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК 1.** Здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва для ефективного ведення бізнесу.
- СК 4.** Здатність до складання раціонів для різних видів і статево-вікових груп тварин та організації їх нормованої годівлі з урахуванням наявних фінансових та ресурсних обмежень.
- СК 6.** Здатність застосовувати базові знання економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва.
- СК 11.** Здатність застосовувати знання організації та управління технологічним процесом переробки продукції тваринництва для ефективного ведення господарської діяльності підприємства.
- СК 12.** Здатність аналізувати господарську діяльність підприємства, вести первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

Програмні результати навчання:

- ПРН 2.** Навчати співробітників підприємства сучасних та нових компонентів технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва.
- ПРН 10.** Здійснювати нормовану годівлю тварин.
- ПРН 12.** Застосовувати закони економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва.
- ПРН 16.** Впроваджувати і використовувати на практиці науково обґрунтовані технології виробництва і переробки продукції тваринництва.
- ПРН 17.** Розробляти і ефективно управляти технологічними процесами переробки продукції тваринництва.
- ПРН 18.** Здійснювати первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати

1.3 Міждисциплінарні зв'язки

Навчальна дисципліна «Підприємництво та інвестиційна діяльність в харчовій і переробній промисловості» базується на знаннях, отриманих студентами в результаті вивчення навчальних дисциплін «Вища математика», «Стандартизація, облік і звітність у виробництві та переробці продукції».

1.4.Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Навчальна дисципліна викладається на третьому курсі у шостому у семестрі денної та заочної форм навчання

Кількість кредитів ECTS - 5, годин – 150

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	60	30	30
заочна	24	10	14
Самостійна робота, годин	Денна – 90		Заочна – 126

2. Зміст навчальної дисципліни

2.1 Програма змістових модулів

Змістовний модуль 1. Сутність бізнесу та підприємництва, здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва для ефективного ведення бізнесу з урахуванням наявних фінансових та ресурсних обмежень. Оподаткування підприємницької діяльності, ведення первинного обліку матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	2	3	4
1	Основні функції підприємництва. Суб'єкти та основні форми підприємницької діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	1

1	2	3	4
2	Фінансово-економічні результати та ефективність ведення бізнесу в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва з урахуванням наявних фінансових та ресурсних обмежень.	2	1
3	Організаційно-правові форми підприємницької діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	1
4	Державна реєстрація підприємницької діяльності. Особливості управління технологічними процесами переробки продукції тваринництва.	2	1
5	Оподаткування підприємницької діяльності, ведення первинного обліку матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.	2	1
6	Установчі документи юридичних осіб, які провадять господарську діяльність в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	0.5

Змістовний модуль 2. Закони економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва. Організаційне забезпечення ефективного управління технологічними процесами переробки продукції тваринництва.

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
7	Дивідендна політика підприємства як інструмент підвищення ефективності господарської діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	0.5
8	Державне регулювання та державна підтримка підприємницької діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	0.5
9	Ризики у підприємницькій діяльності, пов'язані з відтворенням та розведенням сільськогосподарських тварин та їх мінімізація з метою ефективного ведення господарської діяльності підприємства	2	0.5
10	Менеджмент у підприємницькій діяльності, особливості організації спільної діяльності робочого колективу.	2	0.5
11	Бізнес-планування господарської діяльності підприємств в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	0.5

Змістовний модуль 3. Методологічні основи та форми інвестування у галузі виробництва і переробки продукції тваринництва.

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
12	Суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності у виробництві і переробці продукції тваринництва.	2	0.5
13	Фінансові та реальні інвестиції у виробництві і переробці продукції тваринництва.	2	0.5
14	Інноваційна форма інвестицій та її застосування у галузі виробництва і переробки продукції тваринництва.	2	0.5
15	Особливості залучення іноземного капіталу у галузі виробництва і переробки продукції тваринництва.	2	0.5
Разом з дисципліни:		30	10

2.2. Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	2	3	4
1	Основні форми підприємницької діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва та їх класифікація.	2	1
2	Фінансово-економічні результати та ефективність ведення бізнесу в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва. Види та джерела формування прибутку підприємств в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва та їх класифікація.	2	1
3	Організаційно-правові форми підприємницької діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва. Господарські товариства та виробничі кооперативи, особливості господарської діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	1
4	Державна реєстрація підприємницької діяльності. Вимоги до документів, які подаються для державної реєстрації. Особливості управління технологічними процесами переробки продукції тваринництва.	2	1
5	Оподаткування підприємницької діяльності, ведення первинного обліку матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати. Особливості оподаткування прибутку підприємств в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	1
6	Установчі документи юридичних осіб, які провадять господарську діяльність в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва (вимоги до статутів, засновницьких договорів).	2	1
7	Дивідендна політика підприємства як інструмент підвищення ефективності господарської діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва, підстави, періодичність та строки виплати дивідендів.	2	1
8	Державне регулювання та державна підтримка підприємницької діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва: національне законодавство та світовий досвід.	2	1
9	Ризики у підприємницькій діяльності, пов'язані з відтворенням та розведенням сільськогосподарських тварин та їх мінімізація з метою ефективного ведення господарської діяльності підприємства. Шляхи та методи мінімізації ризику у підприємницькій діяльності.	2	1
10	Менеджмент у підприємницькій діяльності, особливості організації спільної діяльності робочого колективу. Організація праці керівника підприємства.	2	1
11	Бізнес-планування господарської діяльності підприємств в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва. Методологія та етапи розробки бізнес-плану.	2	1
12	Сутність інвестиційного процесу та його учасники. Суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності у виробництві та переробці продукції тваринництва.	2	1
13	Фінансові та реальні інвестиції у виробництві та переробці продукції тваринництва: поняття та класифікація, особливості здійснення фінансового інвестування.	2	1

1	2	3	4
14	Інноваційна форма інвестицій та її застосування у галузі виробництва і переробки продукції тваринництва. Відмінність між інноваційною діяльністю та інноваційними процесами на підприємстві.	2	0.5
15	Особливості залучення іноземного капіталу, способи та форми залучення іноземного капіталу в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	0.5
16	Всього:	30	14

2.3 Перелік завдань до самостійної роботи.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	2	3	4
1.	Теорії (концепції) підприємства. Нормативно-правове регулювання підприємницької діяльності у галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	6	8
2.	Принцип програмно-цільового управління та його застосування на підприємствах у галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	6	8
3.	Франчайзинг (комерційна концесія) як форма підприємницької діяльності у галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	6	8
4.	Порядок формування статутного капіталу підприємств та його особливості у галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	6	8
5.	Вимоги до документів, які подаються для державної реєстрації підприємств, які здійснюють господарську діяльність у галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	6	8
6.	Етапи розробки дивідендної політики підприємства в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	6	8
7.	Державні та міжнародні організації, що сприяють розвитку підприємництва у галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	6	8
8.	Основні способи оцінки ризиків у підприємницькій діяльності, пов'язані з відтворенням та розведенням сільськогосподарських тварин.	6	8
9	Процес організації управління підприємством, яке здійснює господарську діяльність в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва, та його складові.	6	8
10	Маркетинг-план та виробничий план підприємства в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва: завдання та складові.	6	9
11	Форми державного регулювання інвестиційної діяльності та його особливості в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	6	9
12	Розвиток інвестиційної діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва в Україні в контексті євроінтеграційних процесів.	6	9

1	2	3	4
13	Мета та особливості створення підприємств з іноземними інвестиціями в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	6	9
14	Написання реферату.	6	9
15	Підготовка бізнес-плану.	6	9
	Всього:	90	126

3.Критерії оцінювання результатів навчання
Види контролю: поточний, підсумковий – екзамен
Нарахування балів за виконання змістовного модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	<i>min</i>	<i>max</i>	Кількість робіт	Сумарні бали		Кількість робіт	Сумарні бали	
				<i>min</i>	<i>max</i>		<i>min</i>	<i>max</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Сутність бізнесу та підприємництва в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва.								
Виконання практичних робіт	3	5	6	18	30	2	6	10
Опрацювання тем, не винесених на лекції	1	1,5	6	6	9	10	10	15
Написання реферату	5	10	1	5	10	1	5	10
Проміжна сума				29	49		21	35
Поточний контроль (тестовий)			1	31	51	1	39	65
Оцінка за змістовий модуль 1				60	100		60	100
Змістовий модуль 2. Організаційне забезпечення управління на підприємствах в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.								
Виконання практичних робіт	4	7	5	20	35	3	12	21
Опрацювання тем, не винесених на лекції	1	1,5	5	4	6	7	7	10,5
Підготовка бізнес-плану	5	10	1	5	10	1	5	10
Проміжна сума				29	51		24	41,5
Поточний контроль (тестовий)			1	31	49	1	36	58,5
Оцінка за змістовий модуль 2				60	100		60	100

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 3. Методологічні основи та форми інвестування у галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.								
Виконання практичних робіт	4	7	4	16	28	2	8	14
Опрацювання тем, не винесених на лекції	2	4	3	6	12	6	12	24
Проміжна сума				22	40		20	38
Поточний контроль (тестовий)			1	38	60	1	40	62
Оцінка за змістовий модуль 3				60	100		60	100

4. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Маркетинг, підприємництво і торгівля: сучасний стан, напрямки розвитку : кол. монографія / відп. ред. М. Р. Мардар ; Одес. нац. акад. харч. технологій, Каф. маркетингу, підприємництва і торгівлі. Одеса : Лерадрук, 2020. 757 с.
2. Продовольча безпека як пріоритет агропромислової політики України : монографія / І. І. Савенко, І. О. Седікова, С. В. Селіхов та ін. ; за заг. ред. І. І. Савенка, І. О. Седікової ; Одес. нац. акад. харч. технологій. Одеса : ПромАрт, 2019. 264 с.
3. Формування та управління системою продовольчої безпеки : монографія / Ю. А. Работін, Ю. Г. Неустроєв, Т. І. Ткачук та ін. ; за заг. ред. Н. С. Згадової, Ю. Г. Неустроєва ; Одес. нац. акад. харч. технологій, Каф. економічної теорії та фінансово-економічної безпеки. Харків : Вид-во Іванченка І.С., 2021. 247 с.
4. Кудла Н. Є. Сільський туризм: основи підприємництва та гостинності : навч. посіб. / Н. Є. Кудла ; МОН України, Львівський ін-т економіки і туризму. Київ : ЦУЛ, 2018. 152 с.
5. Теоретико-методологічні засади використання потенціалу технологічного підприємництва для розвитку ринку інноваційних товарів : монографія / А. І. Бутенко, Н. Л. Шлафман, Т. В. Уманець та ін. ; НАН України, Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. Одеса : ШПРЕЕД НАНУ, 2019. 238 с.
6. Інноваційно-інвестиційний розвиток бізнес-структур в Україні : монографія / Н. Й. Басюркіна, С. Ю. Вігуржинська, С. А. Горбаченко та ін. ; за ред. Н. Й. Басюркіної ; Одес. нац. акад. харч. технологій. Київ : ФОП Гуляєва В.М., 2019. 167 с.
7. Слюсарєва Л. В. Механізми забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств в умовах сталого розвитку : монографія / Л. В. Слюсарєва. Суми : Унів. кн., 2020. 322 с.
8. Ефективність використання інноваційно-інвестиційного потенціалу продовольчого бізнесу: монографія / Н. Й. Басюркіна, Н. С. Белали, Т. В. Бордун та ін. ; за ред. Ю. О. Бровкіної ; Одес. нац. акад. харч. технологій. Одеса : ОНАХТ, 2020. 151 с.

Додаткові:

1. Офіційний веб-портал «Законодавство України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України <https://minjust.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал Державної служби фінансового моніторингу України <https://fiu.gov.ua/>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

6. Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М.Грушевського
<https://biblioteka.od.ua/>
7. Науково-технічна бібліотека ОНТУ <https://library.ontu.edu.ua>